EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.4.2023
COM(2023) 188 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE,

milles käsitletakse ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilist tasakaalu ja personalieeskirjade XII lisa mõju eelarvele

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE,

milles käsitletakse ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilist tasakaalu ja personalieeskirjade XII lisa mõju eelarvele

1. ÕIGUSLIK ALUS

Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) XII lisa artikli 14 lõike 1 kohaselt peab komisjon esitama 2022. aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles käsitletakse ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilist tasakaalu ja personalieeskirjade XII lisa mõju eelarvele.

Käesoleva aruandega täidetakse eespool nimetatud sättest tulenevat kohustust, hinnates pensioniskeemi kindlustusmatemaatilist tasakaalu ja analüüsides XII lisa mõju eelarvele ajavahemikul 2014–2021. Kui see on võimalik ja asjakohane, käsitletakse aruandes ka alates 2022. aastast toimunud muutusi.

2. ELI AMETNIKE PENSIONISKEEMI PÕHIOMADUSED

2.1. ELi ametnike pensioniskeemi õiguslik alus

Personalieeskirjade artiklis 83 on sätestatud, et

- pensioniskeemi järgseid hüvitisi[1] makstakse liidu eelarvest,
- liikmesriigid tagavad ühiselt nimetatud hüvitiste maksmise ja
- ametnikud maksavad ühe kolmandiku selle pensioniskeemi rahastamise kuludest.

Personalieeskirjade artiklis 83a on sätestatud, et pensioniskeemi tasakaal tagatakse pensioniea ja skeemi tehtavate sissemaksete määraga. Samuti on selles artiklis sätestatud menetlused pensioniskeemi sissemaksete määra ajakohastamiseks igal aastal ja iga viie aasta tagant.

Personalieeskirjade XII lisas on sätestatud kindlustusmatemaatilised eeskirjad pensioniskeemi tehtavate sissemaksete määra arvutamiseks, et tagada pensioniskeemi tasakaal.

2.2. Tingliku (virtuaalse) fondi põhimõte

ELi ametnike pensioniskeem on kindlaksmääratud hüvitisi maksev tinglik (virtuaalne) fond, mille kaudu ametnike tehtud sissemaksete arvel rahastatakse nende tulevasi pensione. Ehkki see ei ole tegelikult investeerimisfond, loetakse summa, mille selline fond võinuks koguda, investeerituks liikmesriikide pikaajalistesse võlakirjadesse ja seda kajastatakse Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruandes pensionikohustistes. Vastavalt personalieeskirjade artiklile 83 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikele 3 tagavad liikmesriigid ühiselt hüvitiste maksmise.

[1] Pensioniskeemi alusel makstavad hüvitised on sätestatud personalieeskirjade V jaotise 3. peatükis ja VIII lisas. ELi ametnike pensioniskeemi järgsed hüvitised on vanaduspensionid, pensioniõiguste ülekandmine, lahkumistoetused, toitjakaotuspensionid ja invaliidsustoetused.

Kuna ELi ametnike pensioniskeem on kavandatud virtuaalse fondina, kasutatakse ametnike sissemakseid selleks, et rahastada sissemaksete tegijate tulevasi pensione. Sissemaksed katavad tegelikult konkreetsel aastal omandatud pensioniõiguste maksumuse ega ole mingil viisil seotud selle aasta pensionikuludega. ELi kohtupraktikas on kinnitatud, et ELi ametnike pensioniskeem on virtuaalne fond, kuigi on leitud, et sellel on ka mõningad solidaarsusskeemi omadused[2].

ELi ametnike pensioniskeem erineb enamikust liikmesriikide ametnike pensioniskeemidest, mille puhul sissemaksete määra või hüvitisi kohandatakse, et tagada iga-aastane tasakaal kogutud sissemaksete ja pensionikulude vahel. Selliste skeemide puhul, mis seovad sissemaksed sama perioodi pensionikuludega (jooksvalt finantseeritavad pensioniskeemid), kaetakse vahe juhul, kui tasakaalu ei ole võimalik saavutada, eelarvest.

ELi ametnike pensioniskeemi virtuaalset fondi hinnatakse igal aastal ja iga viie aasta tagant, nagu oleks olemas tõeline fond, tagades seeläbi selle pikaajalise kestlikkuse.

2.3. Kindlustusmatemaatilise tasakaalu põhimõte

ELi ametnike pensioniskeemi tasakaal tagatakse sissemaksete määra ja vajaduse korral pensioniea korrapärase ajakohastamisega.

ELi ametnike pensionifond põhineb kindlustusmatemaatilise tasakaalu põhimõttel, mille kohaselt töötajate makstavad iga-aastased sissemaksed peavad katma ühe kolmandiku õigustest, mille töötajad on asjaomase aasta jooksul omandanud[3] ja mis vastavad tulevasele pensionile, mida töötajad pensionile jäädes saavad, samuti õigusele saada (teatavatel tingimustel) invaliidsustoetust, toitjakaotuspensioni ja orvupensioni. Tulevasi pensionihüvitisi hinnatakse igal aruandekuupäeval,[4] arvutades intressimäära (diskontomäära) kasutades nende nüüdisväärtuse[5]. Selle arvutusega määratakse kindlustusmatemaatiline väärtus.

Pensioni sissemaksete määr on mehhanism, mis hoiab skeemi aastast aastasse tasakaalus. Seda ajakohastatakse automaatselt, kui personalieeskirjade artiklis 83a ette nähtud kindlustusmatemaatiline hinnang näitab, et see on vajalik, et katta täiel määral konkreetse aasta jooksul omandatud pensioniõigused. Seega, kui töötajad teevad sissemakseid ajakohastatud sissemaksete määra kasutades, omandavad nad asjaomase aasta eest pensioniõigused, mis on kaitstud omandatud õiguste põhimõttega.

3. ELI AMETNIKE PENSIONISKEEMI KINDLUSTUSMATEMAATILINE TASAKAAL

ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatiline tasakaal tagatakse pensioni sissemaksete määra iga-aastase ajakohastamisega ja vajaduse korral pensioniea ajakohastamisega. ELi liikmesriikide eksperdid ja välised aktuaarid valideerivad pensioni sissemaksete määra arvutamise meetodi (punkt 3.1). Pensioni sissemaksete määr vastab aasta N finantskulude[6] ja sama elanikkonna kogu aastase põhipalga/toetuste (eelneva aasta

---

2 Vt näiteks kohtuotsus, Avaliku Teenistuse Kohus, Wils *vs.* Euroopa Parlament, F-105/05, punkt 85, ja kohtuotsus, Üldkohus, Purvis *vs*. Euroopa Parlament, T-439/09, punkt 45.

3 Personalieeskirjade artikli 83 lõige 2.

4 Aasta n 31. detsember.

5 Pensioni sissemaksete määr arvutatakse proportsionaalse osa krediteerimise meetodi kohaselt, nagu on kindlaks määratud rahvusvahelise avaliku sektori raamatupidamise standardiga IPSAS 39 „Töötajate hüvitised“. Sissemaksete määra arvutamisel võrreldakse sissemakseid tegevate töötajate omandatud õiguste kindlustusmatemaatiliste väärtuste summat, mida kindlustusmatemaatikas nimetatakse finantskuludeks, nende kogu aasta põhipalgaga/toetustega.

6 Sissemakseid tegevate töötajate omandatud õiguste kindlustusmatemaatiliste väärtuste summa (mida kindlustusmatemaatikas nimetatakse finantskuludeks).

31. detsembri seisuga) suhtele. Finantskulude arvutamiseks kasutatakse mitut parameetrit ning hinnatakse kõiki demograafilisi ja finantsprognoose (punkt 3.2). ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatiline tasakaal on tagatud pensioni sissemaksete määraga (punkt 3.3) ja pensionieaga (punkt 3.4).

3.1. ELi ametnike pensioniskeemi tasakaalus hoidmise eeskirjade tehniline rakendamine

Personalieeskirjade XII lisa tehnilise rakendamise eest vastutav asutus on Eurostat.

Eurostati abistavad

- liikmesriikide eksperdid (artikli 83 töörühm, mis tuleb kokku vähemalt kord aastas) XII lisa rakendamisel tekkinud metoodikaküsimuste lahendamisel ning
- üks või mitu kvalifitseeritud sõltumatut eksperti ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise hinnangu koostamisel[7].

See süsteem tagab, et ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise hindamise meetod ja tulemused vaadatakse nõuetekohaselt läbi ja valideeritakse. See on protsessi usaldusväärsuse tagamise põhiaspekt.

3.1.1. Artikli 83 töörühma tegevus aastatel 2014–2022

Aastatel 2014–2022 kohtus artikli 83 töörühm igal aastal kooskõlas personalieeskirjade asjakohase sättega[8]. Artikli 83 töörühm vaatas Eurostati koostatud metoodilised dokumendid läbi, arutas neid ja kiitis need heaks.

Artikli 83 töörühma aastakoosolekutel osalevad ka vaatlejad, kes esindavad selliseid rahvusvahelisi organisatsioone nagu ISRP (koordineeritud organisatsioonide töötasude ja pensionide rahvusvaheline teenistus, sh OECD, NATO, ESA, Euroopa Nõukogu), Euroopa Keskpank, Euroopa Investeerimispank, Euroopa Investeerimisfond, Euroopa Patendiamet ja Eurocontrol. Eurostat vahetab nende organisatsioonidega asjakohast teavet kindlustusmatemaatilistes küsimustes.

3.1.2. Kvalifitseeritud sõltumatu eksperdi hinnangud

Vastavalt personalieeskirjade XII lisa artikli 13 lõikele 2 abistab Eurostati kõnealuse lisa metoodilisel rakendamisel ning asjakohaste kindlustusmatemaatiliste eelduste modelleerimisel ja arvutamisel üks või enam kvalifitseeritud sõltumatut eksperti.

Avatud hankemenetluse tulemusel on Eurostati abistanud järgmised organisatsioonid:

- EY Actuaires Conseils ELi ametnike pensioniskeemi 2014.–2016. aasta hindamistel;
- konsortsium Agilis S.A. ja Prudential Ltd. ELi ametnike pensioniskeemi 2017.–2022. aasta hindamistel.

Mõlemal aruandeperioodil vaatasid mõlemad aktuaarid ELi ametnike pensioniskeemi hindamisega seotud metoodika, arvutused ja aruanded läbi ning kinnitasid need. Eeskätt lepiti nende välisekspertidega kokku arvutuste lähteandmed, nagu ELi ametnike pensioniskeemis osaleval elanikkonnal põhinevad ja kindlustusmatemaatilised eeldused.

Eurostat on võtnud oma lõplikes hindamisaruannetes aktuaaride soovitusi arvesse[9].

---

7 Personalieeskirjade XII lisa artikli 13 lõige 2.

8 Personalieeskirjade XII lisa artikli 13 lõige 4.

9 Aktuaarid teevad ELi ametnike pensioniskeemi sissemaksete määra sõltumatud paralleelsed arvutused ja esitavad kindlustusmatemaatilise arvamuse, mis võib olla kas „märkusteta“ või „märkustega“

3.2. Parameetrid ja kindlustusmatemaatilised eeldused

Personalieeskirjade XII lisas on sätestatud ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise tasakaalu hindamise eeskirjad. Kõnealuses lisas on kavandatud alusparameetritel ja eeldustel põhinev süsteem, mis tagab ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise tasakaalu.

3.2.1. Kohustuslikud parameetrid

Need on väärtused, mis on peamiselt seotud personalieeskirjade, sealhulgas pensionihüvitiste arvutamise eeskirjade kohaldamisega. Mõni neist parameetritest muutub vastavalt iga ametniku konkreetse olukorra teatavatele tingimustele. Viimasel ehk 2022. aasta pensionide hindamisel kasutatud peamiste kohustuslike parameetrite loetelu on esitatud 1. lisas.

3.2.2. Kindlustusmatemaatilised eeldused

Kindlustusmatemaatilised eeldused jagunevad demograafilisteks ja rahalisteks/majanduslikeks eeldusteks. Kindlustusmatemaatilisi eeldusi tuleb modelleerida ja hinnata vastavalt personalieeskirjade asjakohastele sätetele ja kindlustusmatemaatika parimatele tavadele.

Liikmesriikide asjaomaste üksuste riiklikud eksperdid lepivad nende kindlustusmatemaatiliste eelduste väärtused kokku artikli 83 töörühma iga-aastastel koosolekutel.

Vastavalt personalieeskirjade XII lisa sätetele ja töörühma vastu võetud otsustele ajakohastatakse mõnda neist eeldustest (nt suremustabelit) iga viie aasta tagant toimuval skeemi hindamisel, teisi eeldusi ajakohastatakse igal aastal. Viimane viieaastane hinnang koostati 2018. aastal.

3.2.2.1. Demograafilised eeldused

Demograafilised eeldused on ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise tasakaalu arvutamisel väga tähtis element. Seoses tulevaste pensionihüvitistega on demograafilised kindlustusmatemaatilised eeldused äärmiselt olulised skeemis osaleva elanikkonna struktuuri, keskmise pensioniea ja invaliidsustabeli ajakohastamisel vastavalt personalieeskirjade XII lisa artiklile 9.

Peamised demograafilised kindlustusmatemaatilised eeldused on järgmised:

- suremustabelid: Eurostati koostatud ELi 2018. aasta keskmise eluea tabel on prognoosi tabel,[10] mis sisaldab oodatava eluea 20 aasta suundumust (sama aegpikkus nagu ELi ametnike pensioniskeemil, nagu hinnati 2017. aasta lõpus) ELi ametnike pensioniskeemis osaleva elanikkonna suremuse arengu alusel. ELi 2018. aasta keskmise eluea tabel põhineb seega üksnes ELi ametnike pensioniskeemiga täielikult seotud rahvastikuosal. Keskmise eluea tabeli väljavõte on esitatud 2. lisas;
- Eurostati koostatud invaliidsustabelid, mis põhinevad varasematel andmetel;

(viimane sel juhul, kui aktuaaride ja Eurostati tulemuste erinevus ületab olulisuse läve 3 %). Aktuaarid esitasid märkusteta arvamuse kõigi aastatel 2014–2022 avaldatud ELi ametnike pensioniskeemi aruannete kohta.

[10] Eurostati kasutatavad tulevase eluea tabelid vastavad kindlustusmatemaatika parimatele tavadele, sest need sisaldavad suremuse tulevasi muutusi, kuna neis võetakse arvesse täheldatud ja prognoositavaid muutusi ELi ametnike pensioniskeemis osaleva elanikkonna suremuses kogu selle eluea jooksul.

- eeldatav pensioniiga; personalieeskirjade XII lisa artikli 4 lõike 3 kohaselt eeldatakse, et pensionile jäädakse kindlaksmääratud keskmises vanuses, mis erineb olenevalt iga töötaja teenistusse asumise kuupäevast;
- abielus olemise tõenäosus pensionile jäämise kuupäeval;
- orbude ja lahutatud abikaasade koefitsient jne.

Demograafilised kindlustusmatemaatilised eeldused mõjutavad finantskulude arvutamist, mille alusel arvutatakse pensioni sissemaksete määr, et tagada ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatiline tasakaal. Viimasel ehk 2022. aasta pensionide hindamisel kasutatud demograafiliste eelduste loetelu on esitatud 3. lisas.

3.2.2.2. Rahalised eeldused[11]

Rahalised kindlustusmatemaatilised eeldused, nagu reaalne diskontomäär ja üldine palgakasv, avaldavad ELi ametnike pensioniskeemi toimimisele märgatavat mõju.

Reaalne diskontomäär kajastab liikmesriikide pikaajalise valitsemissektori võla keskmisi reaalintressimäärasid, samal ajal kui üldise palgakasvu puhul võetakse arvesse palgaastmestiku iga-aastase muutumise määra. Mõlemal juhul kasutatakse asjaomaste määrade 30 aasta libisevat keskmist[12]. ELi ametnike pensioniskeemi 2022. aasta hinnangus olid reaalse diskontomäära ja üldise palgakasvu väärtused vastavalt 2,7 % ja –0,1 %.

Teine oluline rahaline kindlustusmatemaatiline eeldus on individuaalse palgatõusu tabel. Individuaalne palgatõus kajastab mõju, mida avaldab palgatõus, mis on seotud ELi töötajate karjääri edenemisega edutamise ja tööstaaži tõttu. Personalieeskirjade 2014. aasta reformiga tugevdati palgaastmete ja ametikohustuste vahelist seost. Näiteks piirati oluliselt pääsu tegevusüksuste AD ja AST kõrgeimatele palgaastmetele. Lisaks sellele kehtestati uus töötajate kategooria: sekretärid ja kantseleitöötajad (AST/SC). Need muutused on kajastunud individuaalses palgatõusus.

Viimasel ehk 2022. aasta pensionide hindamisel kasutatud rahaliste eelduste loetelu ja nende eelduste varieeruvuse tundlikkusanalüüs on esitatud 4. lisas.

3.3. Kindlustusmatemaatilise tasakaalu põhimõtte rakendamine

ELi ametnike pensioniskeemi tasakaal tagatakse pensioni sissemaksete määra ajakohastamisega vastavalt personalieeskirjade XII lisa sätetele ja vajaduse korral pensioniea ajakohastamisega. Seda arvesse võttes on ELi ametnike pensioniskeem oma olemuselt alati kindlustusmatemaatilises tasakaalus. Kui pensioniiga võib ajakohastada iga viie aasta tagant, siis pensioni sissemaksete määra hindab Eurostat igal aastal.

Personalieeskirjades on sätestatud pensioni sissemaksete määra ajakohastamise süsteem, mis põhineb kahel piirväärtusel: alam- ja ülempiiril. Alampiir viitab minimaalsele erinevusele kehtiva määra ja kindlustusmatemaatilise tasakaalu säilitamiseks vajaliku määra vahel (0,25 punkti). Ühelt poolt vähendab see säte märgatavalt halduskoormust, kuna pensioni sissemaksete määra ajakohastatakse ainult siis, kui selle muudatused mõjutaksid märkimisväärselt ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilist tasakaalu, ning teiselt poolt tagab see, et pensioni sissemaksete määr jääb töötajate jaoks stabiilseks ja prognoositavaks. Ülempiiriga nähakse ette, et pensioni sissemaksete määra ei ajakohastata rohkem kui ühe protsendipunkti võrra üle või alla eelmise aasta kehtiva määra. Selle sättega

[11] Mõnikord kasutatakse terminit „majanduslikud kindlustusmatemaatilised eeldused“.

[12] Personalieeskirjade XII lisa artiklid 10 ja 11.

tagatakse, et töötajad on kaitstud pensioni sissemaksete määra äkiliste muutuste eest lühikese aja jooksul ja et ELi eelarvesse tehtavad osamaksed jäävad suhteliselt stabiilseks.

5. lisas näidatakse, et ajavahemikul 2014–2022 hoiti ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilises tasakaalus. Tasakaalu tagasid Eurostati tehtud ELi ametnike pensioniskeemi iga-aastased hinnangud ja sellest tulenenud pensioni sissemaksete määra muutus, st pensioni sissemaksete määra väärtus vastab ühele kolmandikule kogu finantskulu ja kogu aastase põhipalga/toetuste suhtest. Lisaks ei toonud arvutatud ja kohaldatud pensioni sissemaksete määra erinevus märkimisväärseid olulisi tagajärgi ning seega püsis ELi ametnike pensioniskeem kindlustusmatemaatilises tasakaalus.

3.4. Pensioniea hindamine

ELi ametnike pensioniskeemi kestlikkuse tagab ka pensioniea korrapärase hindamise süsteem, mille kaasseadusandja 2014. aastal kehtestas. Personalieeskirjad loovad selge seose ELi töötajate oodatava eluea ja ELi töötajate pensioniea vahel ning tagavad seeläbi, et ELi ametnike pensioniskeem on elanikkonna üldise vananemise kontekstis asjakohane.

Tavaline pensioniiga, mis on määratletud kui vanus, mis võimaldab töötajal jääda pensionile ilma rahalist kahju kandmata, on personalieeskirjade kohaselt 66 eluaastat. Personalieeskirjade artikli 77 seitsmenda lõigu kohaselt vaadatakse pensioniiga läbi iga viie aasta järel komisjoni aruande põhjal, milles hinnatakse liikmesriikide avaliku teenistuse töötajate pensioniea muutusi ja ELi institutsioonide ametnike oodatava eluea muutusi.

Oma 2021. aasta hinnangus pensioniea kohta[13] märkis komisjon, et Eurostati keskmise eluea tabelite kohaselt ei pikenenud ELi ametnike pensioniskeemis osaleva elanikkonna oodatav eluiga oluliselt. Pealegi on ELi ametnike pensioniiga üks kõrgemaid võrreldes ELi liikmesriikide avalikus teenistuses kohaldatava pensionieaga. Seetõttu jõuti aruandes järeldusele, et ELi töötajate praegune pensioniiga 66 eluaastat on asjakohane ja vastab liikmesriikide avalikus teenistuses kohaldatavatele kõrgeimatele standarditele.

4. ELI AMETNIKE PENSIONISKEEMI MÕJU EELARVELE

4.1. Taustteave

4.1.1. ELi ametnike pensioniskeemi ajalooline taust

1960. aastatel otsustas nõukogu, et töötajate sissemakseid ei paigutata tegelikku pensionifondi, vaid kantakse selle asemel nende kogumise ajal ELi eelarvesse ja kasutatakse vastavalt eelarvepädevate institutsioonide otsustele, st neid ei eraldata konkreetsele poliitikavaldkonnale.

Samal ajal otsustas nõukogu, et tööandja sissemakseid ei koguta. Selle asemel võtsid ELi institutsioonid kohustuse maksta tulevikus pensionihüvitisi (mida rahastatakse liidu eelarvest), kui töötaja pensionile jääb. Ehkki see ei ole tegelikult investeerimisfond, loetakse summa, mille selline fond võinuks koguda, investeerituks liikmesriikide pikaajalistesse võlakirjadesse ja seda kajastatakse Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruandes pensionikohustistes.

Kuna vastavalt personalieeskirjade artiklile 83 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikele 3 tagavad liikmesriigid ühiselt hüvitiste maksmise, võtab eelarve tegelikult selle raha skeemi liikmetelt laenuks, pakkudes vastu tagatise maksta tulevikus hüvitisi.

[13] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule vastavalt Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artiklile 77, COM(2021) 94.

4.1.2. Tegeliku pensionifondi loomine

Komisjon uuris 2012. aastal nelja võimalust luua ELi institutsioonide jaoks tegelik pensionifond[14]. Iga variandiga kaasnesid mitmesugused kulud. Kui aga kaasseadusandja leppis 2013. aastal kokku personalieeskirjade 2014. aasta reformis, otsustas ta kohaldada ELi institutsioonide puhul ka edaspidi virtuaalse pensionifondi põhimõtet.

Tegeliku pensionifondi loomiseks tuleks ELi eelarvest kanda osa ELi ametnike pensioniskeemiga seotud kohustisest üle fondi. Kuid kohustise jooksevväärtus, mis arvutatakse värskeimate intressimäärade alusel, on sellise ülekandmise puhul väga ebasoodne. Lisaks suureneksid tegeliku pensionifondi loomisega paratamatult iga-aastased pensionikulud ja väheneksid ELi eelarve tulud. Võttes arvesse mitmeaastase finantsraamistiku praegusi võimalusi, ei ole selline lähenemisviis seega otstarbekas. Isegi kui tegelik pensionifond oleks loodud, võib finantsturgude volatiilsus seada sellise fondi reservi investeerimise võimaluse kahtluse alla.

4.2. ELi ametnike pensioniskeemis osalevad isikud

4.2.1. Töötajad

4.2.1.1. Töötajate arvu muutumine

ELi institutsioonid leppisid 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes[15] kokku vähendada asjaomastes ametikohtade loeteludes ametikohtade arvu 5 % võrra. 2017. aastal kinnitas Euroopa Kontrollikoda, et kõik ELi institutsioonid ja asutused vähendasid aastatel 2013–2017 töötajate arvu 5 % võrra, kuigi mõningase viivitusega[16].

Nagu kontrollikoda juba 2017. aastal täheldas, eraldasid eelarvepädevad institutsioonid samal ajal iga-aastase eelarvemenetluse raames institutsioonidele, organitele ja asutustele lepinguliste töötajate töölevõtmiseks uusi ametikohti ja assigneeringuid. Need ametikohad eraldati peamiselt ELi institutsioonidele pandud täiendavate ülesannete täitmiseks (see selgitab ametitele eraldatud ametikohtade arvu märkimisväärset suurenemist) ja seoses Horvaatia ühinemisega.

Seega, kuigi komisjoni töötajate arv aastatel 2014–2021 veidi vähenes, suurenes ELi institutsioonide töötajate koguarv 58 567-lt 66 120-le (6. lisa). See suurenemine toimus peamiselt rakendusametites, detsentraliseeritud asutustes ja ühisettevõtetes ning tulenes eelarvepädevate institutsioonide otsustest laiendada teatavaid tegevusvaldkondi (nt Frontex) ning luua uued organid ja asutused, näiteks Ühtne Kriisilahendusnõukogu,[17] Euroopa Prokuratuur,[18] Euroopa Tööjõuamet[19] ning Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet[20].

---

14 Komisjoni aruanne nõukogule Euroopa Liidu ametnike ja muude teenistujate pensioniskeemi kohta, COM(2012) 37 final.

15 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta.

16 Euroopa Kontrollikoja dokument „Ametikohtade 5 % vähendamise elluviimise kiire läbivaatamine“.

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010.

18 Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel.

4.2.1.2. Personali koosseis

Asutustes ja muudes organites täheldatud töötajate arvu suurenemine mõjutab ELi personali üldist koosseisu, suurendades ajutiste ja lepinguliste töötajate osakaalu. Olenemata lepingu laadist on nende töötajate töötasu madalam ja/või karjääri edenemine aeglasem kui ametnikel. Lisaks kohaldatakse lepinguliste töötajate suhtes ametnikest erinevat palgaastmestikku[21] ja juhul, kui neist saavad ametnikud, nende pensioniõigusi kohandatakse[22].

Kuna pensioniõigused on kaitstud omandatud õiguste põhimõttega, kohaldati nii 2004. kui ka 2014. aasta personalieeskirjade reformi puhul üleminekusätteid. Personalieeskirjade XIII lisa kohaste üleminekueeskirjade kehtestamisega nägi kaasseadusandja ette kolm kõrvuti eksisteerivat töötajarühma. Näiteks kui alates 1. jaanuarist 2014 tööle võetud personali vaikimisi aastakoefitsient on 1,8 %, siis ajavahemikul 1. maist 2004 kuni 31. detsembrini 2013 tööle võetud personalil on see 1,9 % ja kuni 2004. aasta 30. aprillini tööle võetud personalil 2 %.

Alates personalieeskirjade 2014. aasta reformist on enne 2004. aastat kehtinud eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvate töötajate osakaal vähenenud 36 %-lt 19 %-le, samas kui alates 1. jaanuarist 2014 kehtivate eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad töötajad moodustavad peaaegu 48 % personalist (7. lisa).

Kuna pärast personalieeskirjade 2004. ja 2014. aasta reformi tööle võetud töötajad on ELi ametnike pensioniskeemi uusimad töötavad liikmed, suureneb samal ajal järk-järgult nende omandatud pensioniõigusliku staaži osa, mille suhtes kohaldatakse 2004. ja 2014. aastal sätestatud rangemaid tingimusi. See moodustab 60 % kõigist omandatud pensioniõigustest. Kui vaadata üksnes 2014. aasta järgsete eeskirjade alusel omandatud pensioniõigusi, moodustab see juba märkimisväärse osa (22 %) töötajate omandatud pensioniõigusliku staaži koguosast (8. ja 9. lisa). See kajastab personalieeskirjade 2004. ja 2014. aasta reformi üha suurenevat mõju tulevikus.

4.2.2. Pensionärid

Pensionäride arv on alates 2014. aastast kasvanud. Selle on põhjustanud ELi töötajate arvu järkjärguline suurenemine, mis tuleneb ELi järjestikustest laienemistest ja tema ülesannete avardumisest. Pikemas perspektiivis pensionäride arv paratamatult kasvab, kui töötajad lähevad pensionile. Kasv jätkub seni, kuni konkreetse aasta pensionäride arv tasakaalustab töötajate arvu[23].

10. lisas on näidatud, et enne 2004. aastat kehtinud eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad pensionärid moodustavad praegu peaaegu 90 % kõigist pensionäridest, samal ajal kui

---

19 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1149, millega luuakse Euroopa Tööjõuamet, muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004, (EL) nr 492/2011 ja (EL) 2016/589 ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2016/344.

20 Enamiku detsentraliseeritud asutustest loob kas nõukogu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 352 alusel või Euroopa Parlament ja nõukogu aluslepingu erisätte alusel. 40 aasta jooksul on selle alusel loodud 35 detsentraliseeritud asutust.

21 Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikkel 93.

22 Personalieeskirjade VIII lisa artikli 3 punktis d on sätestatud, et hiljem ametnikeks saavate lepinguliste töötajate pensioniõiguslik staaž arvutatakse lepingulise töötajana saadud viimase põhipalga ja ametnikuna saadud esimese põhipalga suhte põhjal. Teisisõnu on ametnikuks saavate lepinguliste töötajate omandatud pensioniõigused väiksemad kui nende töötajate omad, kes võeti alates esimesest päevast ametnikena tööle.

23 See vastab ühele pensioniskeemi lõpptähtaja määratlusele.

2014. aasta eelsete eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad pensionärid moodustavad 9 % ja 2014. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad pensionärid vaid 1 % kõigist pensionäridest. Viimane näitaja on normaalne, sest üldreeglina peab töötajal olema ELi ametnike pensioniskeemi järgse pensioni saamiseks kümneaastane teenistusstaaž[24]. Sellest järeldub, et 2004. ja 2014. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad töötajad moodustavad järk-järgult üha suurema osa pensionile jäänud töötajatest ning kaasseadusandja poolt 2004. ja 2014. aastal läbi viidud kahe järjestikuse reformi mõju tugevneb veelgi.

4.3. ELi ametnike pensioniskeemi tulud

Alates 2014. aastast on ELi ametnike pensioniskeem toonud ELi eelarvele tulu 5,8 miljardit eurot. See tulu koosneb töötajate pensionimaksetest, töötajate pensioniõiguste ülekandmisest, Ühendkuningriigi poolt väljaastumislepingu[25] alusel tehtud sissemaksetest ning ELi programmides osalevate detsentraliseeritud asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide sissemaksetest.

4.3.1. Laekumised seoses pensioni sissemaksete määraga

Pensionimaksed põhinevad Eurostati tehtud kindlustusmatemaatilistel arvutustel, mille eesmärk on tagada ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatiline tasakaal ja kestlikkus. Kuigi teatavates liikmesriikides ei tee ametnikud pensioni sissemaksete määral põhinevaid pensionimakseid, on ELi töötajatele kohaldatav pensioni sissemaksete määr üks kõrgemaid määrasid võrreldes liikmesriikide avaliku teenistuse pensioniskeemidega (17.–20. lisa).

Arvutatud sissemaksete määra tulemusena katavad töötajad ühe kolmandiku igal aastal omandatud pensioniõigustest. Sellistest sissemaksetest saadavaid laekumisi ei kanta ühelegi konkreetsele eelarvereale, vaid neid kasutatakse ELi poliitika rahastamiseks. See piirab liikmesriikide osamakseid, millega nad toetavad ELi institutsioone neile usaldatud paljude ülesannete täitmisel. Alates 2014. aastast olid need laekumised kokku 4,2 miljardit eurot, mida kasutati eelarve rahastamiseks. Ainuüksi 2022. aastal olid need laekumised enam kui 500 miljonit eurot.

4.3.2. Tulud töötajate pensioniõiguste ülekandmisest

Töötajatel on võimalik kanda ELi ametnike pensioniskeemi üle pensioniõigused, mille nad on omandanud riiklikes pensioniskeemides või pensionifondides[26]. Üle kantakse nende pensioniõiguste kogumaksumus, mille nad on omandanud oma kutsetegevuse käigus enne ELi teenistusse asumist. Pensioniõigustele vastav kapital kantakse üle algsest pensioniskeemist ja muudetakse ELi ametnike pensioniskeemis pensioniõiguslikuks staažiks. Neid pensioniõigusliku staaži aastaid võetakse arvesse ELi ametnike pensioniskeemi kohase vanaduspensioni arvutamisel. Ülekantud summad moodustavad kokku kogu kapitali (3/3), mis vastab ELi ametnike pensioniskeemi alusel tunnustatud pensioniõiguste kindlustusmatemaatilisele väärtusele. Alates 2014. aastast on seeläbi toodud ELi eelarvesse

[24] Pensionäridest, kelle suhtes kohaldatakse 2014. aasta järgseid eeskirju, 1 % moodustavad isikud, kes on küll jõudnud pensioniikka, kuid kelle teenistusstaaž on alla kümne aasta, või isikud, kelle teenistusstaaž on küll vähemalt kümme aastat, kuid kelle töölepingut on muudetud ja kes kuuluvad seetõttu 2014. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse.

[25] Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 1).

[26] Personalieeskirjade VIII lisa artiklid 11 ja 12.

950 miljonit eurot ja aastas tuuakse nii ELi eelarvesse keskmiselt rohkem kui 100 miljonit eurot (12. lisa).

4.3.3. Ühendkuningriigi sissemaksed

Vastavalt väljaastumislepingule[27] on lepinguosalised kokku leppinud, et Ühendkuningriik vastutab oma osa eest üleminekuperioodi lõpus 31. detsembril 2020 või enne seda kuupäeva tekkinud liidu kohustustest, mis on seotud pensioniõiguste ja muude töökohaga seotud hüvitistega. See kohustus hõlmab kõigi töötajate pensioniõigusi, sõltumata töötajate kodakondsusest.

Väljaastumislepingus on ka sätestatud, et Ühendkuningriik osaleb aastapõhiselt liidu eelarvest igale hüvitisesaajale tehtavates netomaksetes. Artikli 142 lõike 6 viimase lõigu kohaselt võib Ühendkuningriik teise võimalusena taotleda täitmata kohustuse tasumist konkreetse aasta 31. detsembri seisuga.

Ühendkuningriik on töötajate pensionide puhul valinud iga-aastaste osamaksete variandi. 2022. aastal osales Ühendkuningriik 235 miljoni euro ulatuses liidu eelarvest endistele ELi töötajatele pensionide maksmiseks tehtud netomaksetes. Eelolevatel aastatel jätkab Ühendkuningriik pensionikuludes talle kuuluva osa rahastamist; see osa arvutatakse kindla protsendina muutuvatest pensionikuludest.

Tagades, et Ühendkuningriik tunnistab oma kohustust seoses pensioniõigustega, mille kõik ELi töötajad omandasid enne üleminekuperioodi lõppu, kindlustatakse väljaastumislepinguga Ühendkuningriigi jätkuv panustamine ELi ametnike pensioniskeemi virtuaalsesse fondi. Seega ei kaasne Ühendkuningriigi otsusega EList välja astuda ELi eelarvele mingeid lisakulusid.

4.3.4. Sissemaksed sellistelt ELi programmides osalevatelt asutustelt ja kolmandatelt isikutelt, kes ei saa toetust

Personalieeskirjade artikli 83a lõikes 2 on sätestatud, et ametid, mis ei saa Euroopa Liidu üldeelarvest toetust, teevad kõnealusesse eelarvesse kõik pensioniskeemi rahastamiseks vajalikud sissemaksed täies ulatuses.

Lisaks osalevad ELi programmides ja meetmetes mõnikord kolmandad isikud (nt kolmandad riigid). Kuna nende osalemise tõttu võib olla vaja värvata programmide rakendamiseks täiendavaid töötajaid, tagab komisjon, et kolmandate isikute sissemaksed eelarvesse katavad ka tööandja osa töötajate tulevastest pensioniõigustest.

Need sissemaksed toovad eelarvesse tulu ning tagavad ühtlasi tulevaste pensionikulude katmise. Alates 2014. aastast on sel viisil eelarvesse toodud peaaegu 400 miljonit eurot tulu (13. lisa).

4.4. ELi ametnike pensioniskeemi kulud

ELi ametnike pensioniskeemi rakendamise esimestel aastatel on see andnud eelarve seisukohast puhastulu, st pensioniõigusi omandavate töötajate sissemaksed on olnud suuremad kui väikesele arvule pensionäridele makstud hüvitised. Pensioniskeemi tulu moodustasid töötajate ja tööandjate pensionimaksed; viimati nimetatud makseid ei makstud fondi, vaid need kajastuvad ainult pensionikohustistes. Niimoodi laenas ELi eelarve tegelikult skeemi liikmetelt raha, pakkudes vastu tagatist maksta tulevikus pensionihüvitist.

---

[27] Vt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 1) artikli 142 lõiked 2 ja 6.

Pensionikulude muutused aastatel 2014–2022 on näidatud 14. lisas. Kulud suurenesid keskmiselt 6,2 % aastas. See sisaldab töötasude ja pensionide ajakohastamise mõju.

Pensionikulude praegune tase kajastab väga suurel määral selliste pensioniõiguste alusel tehtavaid makseid, mis on omandatud enne 2004. aastat kehtinud eeskirjade alusel, mida kohaldatakse 90 % pensionäride suhtes. Nende eeskirjadega nähti eelkõige ette 2 % pensioni aastakoefitsient, pensionide suhtes paranduskoefitsientide kohaldamine, kõrgemad palgad teenistusse asumisel, madalam pensioniiga ning ainult ametnikest ja ajutistest töötajatest koosnev personal. Pensioni paranduskoefitsientide maksmisega seotud kulude muutused on näidatud 15. lisas.

2004. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvate pensionäride osakaal on pidevalt suurenenud. Kuigi töötajad, kes on tööle võetud pärast 1. maid 2004, kuid enne 1. jaanuari 2014, moodustavad praegu 9 % pensionäridest, on kõigil nende eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvatel töötajatel väiksemad pensioniõigused, mis tulenevad madalamast palgaastmest, madalamast aastakoefitsiendist ja pensionikoefitsientide puudumisest. Kui need töötajad jõuavad pensioniikka, kajastub see täielikult pensionikuludes. Pikemas perspektiivis jätkub 2004. aasta reformist tuleneva kokkuhoiu kasv, mis on pikaajalises vaates kuni üks miljard eurot aastas[28].

Võttes arvesse, et 2014. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse kuulub ainult 1 % praegustest pensionäridest, realiseeruvad kaasseadusandja poolt 2014. aastal tehtud struktuurimuudatused (st pensioniea tõstmine, pensioni aastakoefitsiendi vähendamine, karjääri edenemise vähendamine, madalama palgaastmestiku loomine sekretäri- ja kantseleitöö jaoks) täielikult alles siis, kui 2014. aasta järgsete pensionieeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad töötajad hakkavad pensioni saama. See tähendab, et kaasseadusandja poolt 2014. aastal tehtud viimaste struktuurimuudatuste mõju pensionikuludele suureneb järk-järgult sedamööda, kuidas üha suuremast osast pärast 2014. aastat tööle võetud töötajatest saavad pensionärid[29].

Eespool toodut arvesse võttes suurenevad pensionikulud jätkuvalt, kajastades töötajate arvu suurenemist ELi institutsioonides, eriti ametites või uute organite loomise tõttu. Samal ajal on personalieeskirjade kaks järjestikust reformi juba võimaldanud märkimisväärset kokkuhoidu. Kui 2004. ja 2014. aasta rangemate eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvad töötajad hakkavad pensioni saama, suureneb see kokkuhoid jätkuvalt.

4.5. ELi ametnike pensioniskeemiga seotud kohustis

ELi ametnike pensioniskeem on kindlaksmääratud hüvitistega tinglik (virtuaalne) fond. Kuna see ei ole tegelikult investeerimisfond, loetakse summa, mille selline fond võinuks koguda, investeerituks liikmesriikide pikaajalistesse võlakirjadesse ja seda kajastatakse Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruandes pensionikohustistes.

ELi raamatupidamise aastaaruanne koostatakse vastavalt rahvusvahelistel raamatupidamisstandarditel (IPSAS 39), st rangeimatel olemasolevatel standarditel põhinevatele raamatupidamiseeskirjadele. ELi bilansis esitatud pensionikohustiste ja muude töösuhte lõpetamise järgsete kohustiste summa kajastab ELi personali (teenistuses olevad

[28] Eurostati 2010. aasta uuring, mis käsitleb pensionikulude pikaajalist mõju eelarvele.

[29] Personalieeskirjade alusel pensioni saamiseks peaksid töötajad olema olnud pensioniskeemiga seotud vähemalt kümme aastat või jõudma pensioniikka teenistuses olles.

töötajad, invaliidiks jäänud töötajad ja pensionärid) omandatud tulevaste pensionide ja muude õiguste maksmisega seotud ELi kohustuse kindlustusmatemaatilist hinnangut praeguses rahalises väärtuses. See hinnang põhineb prognoositavatel maksetel, mida ELi eelarvest praegustele ja tulevastele pensionäridele mitme aastakümne jooksul tehakse.

Üks arvutusteks vajalik põhimuutuja on reaalne diskontomäär. See määr on vajalik oodatavate tulevaste hüvitiste nüüdisväärtuse arvutamiseks. Intressimäär põhineb nominaalsetel intressimääradel ja inflatsioonimääradel[30] ning seetõttu on sellega seotud kaks volatiilsuse allikat. Sellega seoses tulenes kohustise hiljutine suurenemine peaaegu täielikult sellest, et pikaajaline intressimäär, mida töötajate hüvitiste kohustuste hindamiseks kasutatakse, langes järsult: reaalne diskontomäär muutus viimasel ajal isegi negatiivseks, mis tähendab, et mis tahes summa väärtus on praegu suurem kui tulevikus. Näiteks 2021. aastal vähenes reaalne diskontomäär –0,2 %-lt –0,8 %-le. Selle muutuse tulemusel suurenes kohustis ligi 14 miljardilt eurolt (+14,5 %) 126 miljardile eurole[31].

ELi bilansis esitatud pensionikohustiste ja muude töösuhte lõpetamise järgsete kohustiste summal on selged raamatupidamiseesmärgid. Tegemist on aga väga volatiilse näitajaga, mis sõltub turutingimustest ja makromajanduslikest kõikumistest. Seetõttu on sellel piiratud väärtus, kui hinnatakse ELi ametnike pensioniskeemi tegelikku mõju eelarvele.

Eespool esitatud järeldust ilmestavad veel kaks kaalutlust.

Esiteks tuleb märkida, et kuigi intressimäär mõjutab oluliselt bilansis konkreetsel ajahetkel esitatud ELi tulevaste pensionikohustuste nüüdisväärtust, ei muuda see tegelikult makstavate pensionide summat, vaid kajastab üksnes nende summade nüüdisväärtust konkreetsel ajahetkel.

Teiseks vähendaks sama kohustise hindamine, mis arvutatakse personalieeskirjade kohaselt pensioni sissemaksete määra arvutamiseks kasutatava intressimäära alusel, järsult standardi IPSAS 39 kohaselt arvutatud kohustise summat ja volatiilsust. Näiteks kohaldades intressimäära, mida kasutatakse pensioni sissemaksete määra (2021. aastal +2,7 %) arvutamiseks kooskõlas personalieeskirjadega[32] ja vastavalt parimatele kindlustusmatemaatilistele standarditele liikmesriikide pikaajalise valitsemissektori võla intressimäärade 30 aasta libiseva keskmise kohta, väheneks pensionikohustise hüpoteetiline väärtus, võttes arvesse pensionide hindamisel kasutatavaid kindlustusmatemaatilisi eeldusi, 126 miljardilt eurolt 62,6 miljardile eurole ehk rohkem kui poole võrra (16. lisa).

5. PERSONALIEESKIRJADE 2004. JA 2014. AASTA REFORM JA NENDE MÕJU

5.1. PERSONALIEESKIRJADE 2004. JA 2014. AASTA REFORM

Seoses personalieeskirjade 2004. aasta reformiga otsustas kaasseadusandja teha kohustuslikes eeskirjades olulisi struktuurimuudatusi, mis mõjutavad otseselt pensioniõigusi. Eelkõige tehti järgmised muudatused:

- pensioniea tõstmine 60 eluaastalt 63 eluaastale;
- madalam palgatase teenistusse asumisel – eelkõige administraatorite puhul;
- madalam pensioni aastakoefitsient (1,9 %);
- uus madalama palgaastmestikuga töötajate kategooria (lepingulised töötajad);
- pensionide suhtes rakendatavate paranduskoefitsientide järkjärguline kaotamine.

30 Turu ootused seoses riigivõlakirjade tootlusega, millele lisanduvad inflatsiooniga seotud ootused.

31 Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande peatükk 2.9 „Kohustised – pensionid ja muud töötajate hüvitised“.

32 Personalieeskirjade XII lisa artikkel 10.

Seoses personalieeskirjade 2014. aasta reformiga otsustas kaasseadusandja teha täiendavaid muudatusi, mis mõjutavad oluliselt pärast 2014. aastat tööle võetud töötajate pensioniõigusi. Muudatused olid eelkõige järgmised:

- pensioniea tõstmine 66 eluaastale;
- madalam pensioni aastakoefitsient (1,8 %);
- väiksemad karjääriväljavaated, et tagada parem korrelatsioon palgaastme ja ametikoha vahel;
- uus madalama palgaastmestikuga töötajate kategooria (sekretäri- ja kantseleitöö).

Samal ajal nägi kaasseadusandja ette soodsama palgaastmestiku enne 2014. aastat tööle võetud töötajatele, et kompenseerida personalieeskirjade 2014. aasta reformiga sisse viidud karjääripiiranguid[33]. Lisaks nendele struktuurimuudatustele nägi kaasseadusandja ette palkade ja pensionide külmutamise (2011., 2013. ja 2014. aastal) ning väiksema kohandamise (2012. aastal).

5.2. PERSONALIEESKIRJADE 2004. JA 2014. AASTA REFORMI MÕJU

5.2.1. MÕJU SKEEMI TOIMIMISELE

Personalieeskirjade kaks järjestikust reformi aitasid tuua olulise kokkuhoiu ja see mõju jätkub. ELi ametnike pensioniskeem on nende reformide tulemusena esirinnas võrreldes riiklike pensioniskeemidega. ELi ametnike pensioniskeemi reformid mõjutasid ka ELi institutsioonide atraktiivsust, kuna see pensioniskeem on jätkuvalt ELi ametnike töötasupaketi oluline osa[34].

5.2.1.1. PÕHIPARAMEETRITE KORRAPÄRANE AJAKOHASTAMINE

ELi ametnike pensioniskeem on väga paindlik skeem, mida pidevalt jälgitakse, kuna selle põhieeldusi (nagu pensioni sissemaksete määr ja pensioniiga) hinnatakse korrapäraselt ja vajaduse korral neid ajakohastatakse.

Pensioni sissemaksete määra hinnatakse igal aastal ja vajaduse korral seda ajakohastatakse. Nagu on näidatud 17. lisas, on ainult ühes liikmesriigis süsteem, mis põhineb sarnaselt ELi ametnike pensioniskeemiga pensioni sissemaksete määra automaatsel ajakohastamisel. Teised liikmesriigid ajakohastavad seda määra vaid aeg-ajalt, tuginedes poliitilistele otsustele, mitte kindlustusmatemaatilistele arvutustele, või ei ajakohasta seda üldse.

Automaatse ajakohastamise mehhanismiga tagatakse, et ELi töötajate sissemaksete tase (2022. aastal 10,1 %) vastab nende kogunenud pensioniõiguste rahastamiseks vajalikule, mis kindlustab ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise tasakaalu. See sissemaksete tase on üks kõrgemaid võrreldes liikmesriikide ametnike tehtavate sissemaksetega (18. lisa). Peale selle ei ole mitmes liikmesriigis ametnikud kohustatud tegema oma pensionihüvitiste rahastamiseks sissemakseid.

Kooskõlas personalieeskirjade artikliga 77 võib ELi töötajate pensioniiga kohandada. Nagu on näidatud 19. lisas, on ainult ühes liikmesriigis pensioniiga kõrgem kui ELis. Enamikus ELi liikmesriikides ajakohastatakse pensioniiga muutuva oodatava eluea kajastamiseks kas korrapäraselt või aeg-ajalt. Samal ajal puudub kolmandikus ELi liikmesriikides selline seos.

---

33 Personalieeskirjade XIII lisa artikkel 30.

34 Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 15/2019 „Personalieeskirjade 2014. aasta reformipaketi rakendamine komisjonis – suur rahaline kokkuhoid, kuid sellega kaasnesid tagajärjed personalile“.

20. lisas on näidatud, et ELi ametnike pensioniskeemil on see seos olemas ja et ELi ametnike pensioniskeemi reguleerivate eeskirjadega on ette nähtud pensioniea korrapärane ajakohastamine, nagu on rõhutatud punktis 3.4. Selline ajakohastamine põhineb suremustabelitel, mille alusel on pensioniiga seotud oodatava elueaga[35].

Nende kohandustega tagatakse, et ELi ametnike pensioniskeem jääb kestlikuks ja vastab liikmesriikide pensioniskeemidega võrreldes kõrgeimatele standarditele.

5.2.1.2. ELI AMETNIKE PENSIONISKEEMI ROLL ELI INSTITUTSIOONIDE ATRAKTIIVSUSE TAGAMISEL

Tööd otsivad kõrgelt kvalifitseeritud kogenud spetsialistid pööravad tööpakkumist saades pensionide rollile töötasupaketis tõenäoliselt rohkem tähelepanu kui nooremad kandidaadid. Samuti on kandidaadid, kes on varem töötanud avalikus või erasektoris, omandanudpensioniküsimustega tegelemisel teatava kogemuse ja tundlikkus . Kandidaadid, kes lahkuvad tuttavast süsteemist, et liituda uue, võõra süsteemiga, pööravad sellele uuele süsteemile tõenäoliselt suurt tähelepanu. Pensioniskeemile pööravad suuremat tähelepanu ka kandidaadid, kes eelistavad (töö)kindlust ja prognoositavat karjääri kõrgemale palgale vähem stabiilsel töökohal. ELi institutsiooni äsja tööle võetud tüüpiline töötaja kuulub tõenäoliselt ühte neist kategooriatest. Kuna institutsioonid võtavad tavaliselt tööle isikuid, kes on oma karjääri mujal alustanud ja on seega keskmiselt 36-aastased, siis arvatakse, et pensionisüsteemi tähtsus töötasupaketi üldises atraktiivsuses on suurem kui näiteks liikmesriikide avaliku sektori töötajate puhul, kes alustavad karjääri avalikus halduses kohe pärast ülikooli lõpetamist. Seda, et peaaegu kõik uued töötajad on varem mujal töötanud, tõendab ka väljaspool ELi institutsioone omandatud pensioniõiguste ülekandmine ELi ametnike pensioniskeemi.

5.2.2. PERSONALIEESKIRJADE 2004. JA 2014. AASTA REFORMIST TULENEV KOKKUHOID

Personalieeskirjade mõlema reformiga tehti pensioniõigusi mõjutavaid struktuurimuudatusi, nagu pensioniea tõstmine, aastakoefitsiendi vähendamine, palgataseme piiramine karjääriväljavaadete vähendamise ja uute palgaastmestike (nt lepingulised töötajad, sekretärid ja ametnikud) kehtestamisega ning pensionikoefitsientide kaotamine. Kuna pensioniõigused on kaitstud omandatud õiguste põhimõttega, kohaldati nende muudatuste puhul üleminekusätteid. Personalieeskirjade 2014. aasta reformiga nähti ka ette külmutamine, mis mõjutas otseselt pensionide taset.

Personalieeskirjade 2004. ja 2014. aasta reformi struktuurset mõju saab paremini hinnata, kui vaadelda teenistuses olevaid töötajaid, võttes arvesse, et ainult 9 % praegustest pensionisaajatest kuuluvad 2004. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse ja ainult 1 % suhtes kohaldatakse 2014. aasta järgseid eeskirju (10. lisa).

Alates 2004. aastast on pensionisaajate omandatud keskmised pensioniõigused vähenenud 64,6 %-lt 2004. aastal 61,7 %-le 2021. aasta lõpus (21. lisa). See tulenes kahest järgmisest tegurist:

- 2004. ja 2014. aastal kehtestatud madalamad aastakoefitsiendid ning
- üha suurenev keskmine vanus ELi avalikku teenistusse asumisel.

[35] Eurostat kasutas tulevase eluea tabeleid. Eurostati välja töötatud tulevase ELi keskmise eluea tabelid kajastavad oodatava eluea pideva pikenemise suundumust 20 aasta jooksul.

Kuna 2004. ja 2014. aasta järgsete eeskirjade kohaldamisalasse jäävate pensionäride osakaal tulevikus suureneb, jätkub järgnevatel aastatel pensionisaajate omandatud keskmiste pensioniõiguste järsk vähenemine. Lisaks toob pensionide paranduskoefitsientide järkjärguline kaotamine kaasa olulise kokkuhoiu[36] (15. lisa).

Struktuurimuudatusi kajastab ka keskmise põhipalga muutumine teenistusse asumisel (–15 %) ja teenistusest lahkumisel (–11 %). See kinnitab personalieeskirjade kahe reformi kaugeleulatuvat mõju palgatasemele, mis mõjutab otseselt tulevaste pensionihüvitiste taset.

Lisaks nendele struktuurimuudatustele hoiti juba ainuüksi personalieeskirjade 2014. aasta reformiga kokku ligikaudu 1,5 miljardit eurot pensionikulusid võrreldes personalieeskirjade 2014. aasta reformile eelnenud eelarveprognoosidega (22. lisa).

ELi ametnike pensioniskeemi aluseks olevale kindlustusmatemaatilisele loogikale lisaks on eelarve seisukohast huvitav märkida, et praegune finantskulude tase (st 1,7 miljardit eurot, mis kujutab endast sissemakseid tegevate töötajate poolt asjaomasel aastal omandatud õiguste kindlustusmatemaatiliste väärtuste summat) on madalam kui praegune pensionikulude tase (2,4 miljardit eurot). Teisisõnu, kui kõik töötajate 2022. aastal omandatud pensioniõigused jäetaks kogumispensionifondi, oleks see summa väiksem kui pensionikulude summa jooksevhindades. See näitab veel kord personalieeskirjade kahe järjestikuse reformi tõhusust. Pensioniõigusi omandab küll suurem arv töötajaid, kuid nad saavad märkimisväärselt väiksemad pensioniõigused.

6. Kokkuvõte

Personalieeskirjade XII lisaga kehtestatud süsteem on taganud eeskirjade nõuetekohase rakendamise, hoides ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilises tasakaalus, pakkudes töötajatele stabiilsust ning tagades pideva ja üha kasvava pensionimaksete voo ELi eelarvesse.

Kuigi ELi ametnike pensioniskeemi tagasimaksetähtaeg ei ole veel saabunud, saadakse nii 2004. kui ka 2014. aasta personalieeskirjade reformi tulemusena juba märkimisväärset kokkuhoidu praegustelt pensionikuludelt. Peamised näitajad, nagu omandatud pensioniõiguste keskmine tase ja keskmised põhipalgad, kinnitavad, et personalieeskirjade 2004. ja 2014. aasta reformiga läbi viidud struktuurimuudatused toovad järk-järgult kaasa üha suurema kokkuhoiu ja aeglustavad seega märkimisväärselt ELi ametnike pensioniskeemi mõju ELi eelarvele.

Võrreldes liikmesriikides ametnike suhtes kohaldatavate pensionisüsteemidega on ELi ametnike pensioniskeem endiselt esirinnas enamiku peamiste näitajate poolest, nagu pensioniiga, pensionimaksete tase ja kohandamine kindlustusmatemaatiliste parameetrite arenguga. Samal ajal tekitab personalieeskirjade 2004. ja 2014. aasta reformi mõju ELi ametnike pensioniskeemile probleeme seoses ELi avaliku teenistuse atraktiivsusega.

Võttes arvesse käesolevas aruandes esitatud ELi ametnike pensioniskeemi kindlustusmatemaatilise tasakaalu ja eelarvemõju hinnangut, ei pea komisjon kooskõlas personalieeskirjade XII lisa artikli 14 lõikega 1 praeguses etapis asjakohaseks teha ettepanekut personalieeskirjade XII lisa muutmiseks.

[36] Alates 2014. aastast on pensionide suhtes rakendatud paranduskoefitsientide kulud kokku 400 miljonit eurot. Nende järkjärguline kaotamine tähendab tulevikus märgatavat kokkuhoidu.

LISAD

1. lisa. 2022. aasta kindlustusmatemaatilises hinnangus kasutatud peamised kohustuslikud parameetrid

Parameeter	Väärtus
Õiguslik allikas	Alates 1. jaanuarist 2014 jõus olevad personalieeskirjad
Elanikkonna andmete vaatluskuupäev (XII lisa artikkel 1)	31.12.2021
Pensioniea ülempiir (personalieeskirjade artikkel 52)	65 (automaatselt – ametnikud, kes olid teenistuses enne 1.1.2014), 66 (automaatselt uued ametnikud) või 67 (töötaja taotlusel) või kuni 70 (erandjuhul)
Tavapärane pensioniiga (personalieeskirjade artikkel 52 ja XIII lisa artikkel 22)	60–66, olenevalt teenistusstaažist, vanusest ja teenistusse asumise kuupäevast
Minimaalne pensioniiga (personalieeskirjade artikli 52 punkt b, VIII lisa artikkel 9 ja XIII lisa artikkel 23)	58
Elatusmiinimumi kategooria ja palgaaste (VIII lisa artikkel 6)	Palgaaste AST 1, järk 1
Maksimaalne vanaduspension (personalieeskirjade artikkel 77)	70 % põhipalgast pensionile jäämise kuupäeval
Aastakoefitsient (personalieeskirjade artikkel 77 ja XIII lisa artikkel 21)	1,8 % (alates 1.1.2014 teenistuses olevad ametnikud) 1,9 % (alates 1.5.2004 teenistuses olevad ametnikud) või 2 % (ametnikud, kes olid teenistuses enne 1.5.2004) põhipalgast
Pärast tavapärasesse pensioniikka jõudmist teenistust jätkavate ametnike lisatasu (VIII lisa artikkel 5 ja XIII lisa artikkel 22)	1,5 % (uued ametnikud) või 2,5 % põhipalgast või 5 % ametniku 60. eluaastaks omandatud pensioniõiguste summast, olenevalt teenistusse asumise kuupäevast, teenistusstaažist 1. mail 2004 ja ametniku vanusest 1. mail 2004
Rahaline kahju ennetähtaegselt pensionile jäämise korral (VIII lisa artikkel 9 ja XIII lisa artikli 22 punkt 3)	3,5 % (uued ametnikud) või 1,75 % (endised ametnikud) pensionist iga aasta eest enne tavapärast pensioniiga
Minimaalne vanaduspension (personalieeskirjade artikkel 77)	4 % elatusmiinimumist iga teenistuses oldud aasta kohta
Invaliidsustoetus (personalieeskirjade artikkel 78)	70 % põhipalgast
Minimaalne invaliidsustoetus (personalieeskirjade artikkel 78)	100 % elatusmiinimumist
Elatis (personalieeskirjade artikkel 79 ja VIII lisa artikkel 18)	60 % vanaduspensionist
Minimaalne elatis (personalieeskirjade artikkel 79 ja VIII lisa artikkel 18)	35 % viimasest põhipalgast

Toitjakaotuspension (personalieeskirjade artikkel 79 ja VIII lisa artikkel 17)	60 % vanaduspensionist, mida oleks ametnikule makstud
Minimaalne toitjakaotuspension (personalieeskirjade artikkel 79)	35 % viimasest põhipalgast või elatusmiinimum

2. lisa. ELi keskmise eluea tabelite väljavõte

Vanus	Mehed		Naised	
	Surma tõenäosus vanuses x	Oodatav eluiga	Surma tõenäosus vanuses x	Oodatav eluiga
40	0,00048544	44	0,00037417	46
45	0,00083219	39	0,00064198	42
50	0,00140284	34	0,00110248	37
55	0,00236193	30	0,00189106	32
60	0,00398328	25	0,00324918	27
65	0,00643074	21	0,00558535	23
70	0,01187197	16	0,00864211	19
75	0,02186383	13	0,01470951	14
80	0,04016587	9	0,02826935	11
85	0,07362888	6	0,05429701	8
90	0,12980921	4	0,10494797	5

3. lisa. 2022. aasta kindlustusmatemaatilise hinnangu demograafilised eeldused

Demograafilised eeldused	2022. aasta hinnang
Keskmise eluea tabel (hea tervise juures olevad liikmed)	ELi 2018. aasta keskmise eluea tabel
Keskmise eluea tabel (puudega liikmed)	ELi 2018. aasta keskmise eluea tabel + 3 aastat
Invaliidsustabel	ELi 2018. aasta invaliidsustabel
Praegune perekonnaseis	Perekonnaseis hindamiskuupäeval
Abielus olemise tõenäosus pensionikka jõudmisel, meeste puhul	82,0 %
Abielus olemise tõenäosus pensionikka jõudmisel, naiste puhul	52,0 %
Ametniku ja tema partneri keskmine vanusevahe	1 aasta
Eeldatav pensioniiga	63–66
Personali voolavus	Personali voolavus 2018. aastal
Orvu ja lahutatud abikaasa pensioni koefitsient	9,6 %

4. lisa. 2022. aasta kindlustusmatemaatilise hinnangu rahalised eeldused

Rahalised eeldused	2022. aasta hinnang
Palgaastmestik	Jõus alates 1.7.2021
Kestus	23 aastat
Nominaalne diskontomäär	4,6 %
Inflatsioonimäär	1,8 %
Reaalne diskontomäär	2,7 %
Palkade üldine kasv	–0,1 %
Üldine pensionide ümberhindamine	–0,1 %
Individuaalne palgatõus	2018. aasta individuaalse palgatõusu tabel
Paranduskoefitsiendid (XI lisa artikli 3 lõige 5 ja XIII lisa artikkel 20)	0,0 %

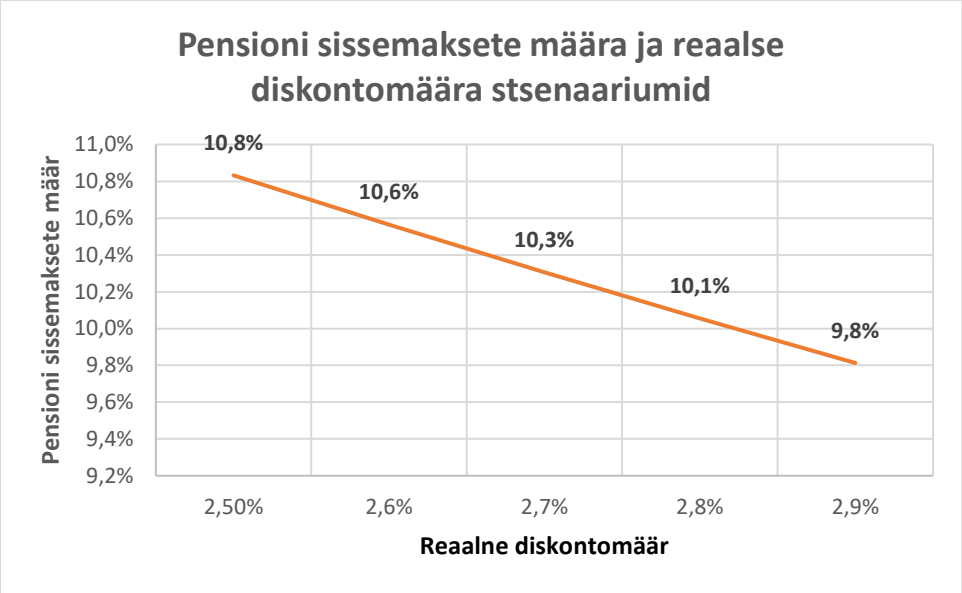

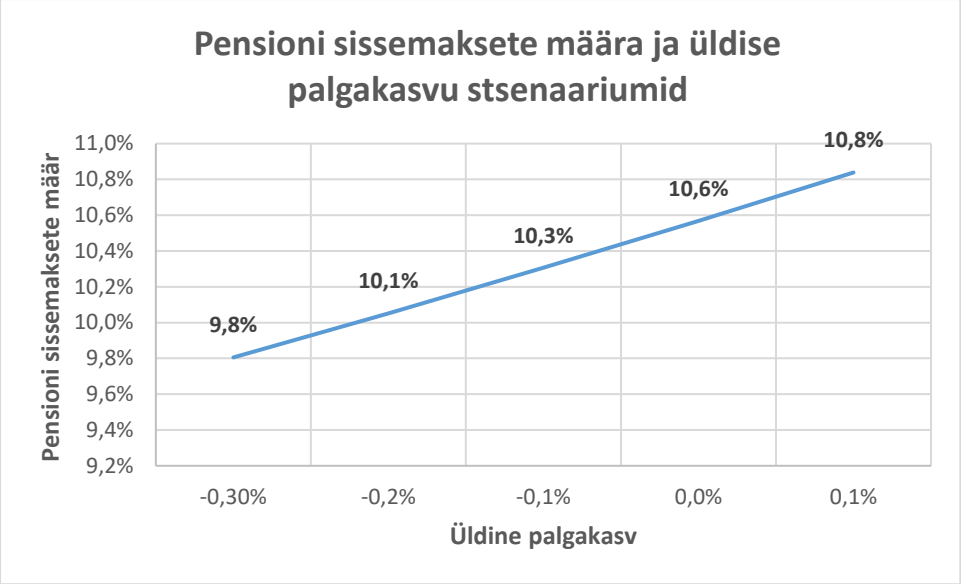

5. lisa. Pensioni sissemakse aasta kaupa ajavahemikul 2014–2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pensionile jäämise finantskulud / põhipalgad	28,3 %	28,2 %	27,2 %	27,1 %	27,4 %	26,9 %	27,8 %	27,5 %	28,6 %
Invaliidsusega seotud finantskulud / põhipalgad	1,2 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,6 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Surmaga seotud finantskulud / põhipalgad	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Finantskulud / põhipalgad	30,4 %	30,5 %	29,5 %	29,3 %	30,0 %	29,2 %	30,2 %	29,8 %	30,9 %
Arvutatud pensioni sissemaksete määr (töötajate osa)	10,1 %	10,2 %	9,8 %	9,8 %	10,0 %	9,7 %	10,1 %	9,9 %	10,3 %
Kohaldatud pensioni sissemaksete määr (töötajate osa)	10,1 %	10,1 %	9,8 %	9,8 %	10,0 %	9,7 %	10,1 %	10,1 %	10,1 %

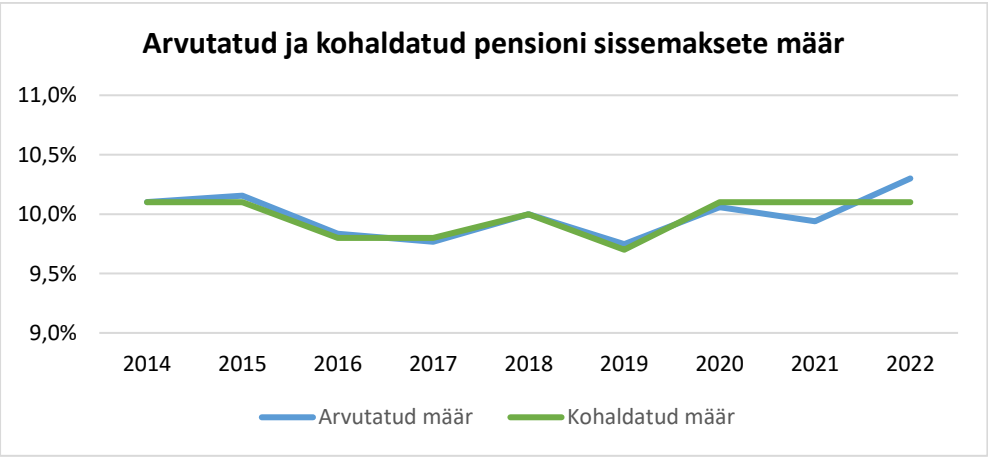

6. lisa. ELi institutsioonide töötajate arv

Töötajad	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutus
Euroopa Parlament	9 074	9 464	9 872	9 959	10,305	9 895	9 987	10 357	14,1 %
Nõukogu	2 985	3 026	3 162	3 162	3 111	3 160	3 206	3 246	8,7 %
Komisjon	31 015	31 359	30 889	30 448	30 765	31 248	31 115	31 005	0,0 %
Euroopa Liidu Kohus	2 101	2 244	2 273	2 311	2 293	2 327	2 303	2 309	9,9 %
Euroopa Kontrollikoda	902	931	934	938	943	943	945	950	5,3 %
EMSK	741	739	739	738	737	737	730	727	–1,9 %
Regioonide Komitee	542	558	548	552	560	569	560	574	5,9 %
Euroopa Ombudsman	73	73	76	82	78	75	73	74	1,4 %
Euroopa Andmekaitseinspektor	58	62	63	72	96	96	114	128	120,7 %
Euroopa välisteenistus	1 988	1 983	2 035	2 016	2 095	2 149	2 234	2 326	17,0 %
Muud institutsioonid ja detsentraliseeritud asutused	9 088	9 595	10 337	11 007	11 646	12 272	13 093	14 424	58,7 %
Kokku	**58 567**	**60 034**	**60 928**	**61 285**	**62 629**	**63 471**	**64 360**	**66 120**	**12,9 %**

7. lisa. ELi ametnike pensioniskeemis osalevad töötajad aastakoefitsiendi rühmade kaupa

Aasta-koefitsient	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1,8 %	0	6 438	11 280	14 972	18 250	21 618	25 280	27 815	31 671
1,9 %	36 985	32 226	29 827	27 978	25 998	24 896	23 217	22 576	21 653
2,0 %	20 989	19 903	18 928	17 978	17 037	16 115	14 974	13 969	12 796
Kokku	**57 974**	**58 567**	**60 034**	**60 928**	**61 285**	**62 629**	**63 471**	**64 360**	**66 120**

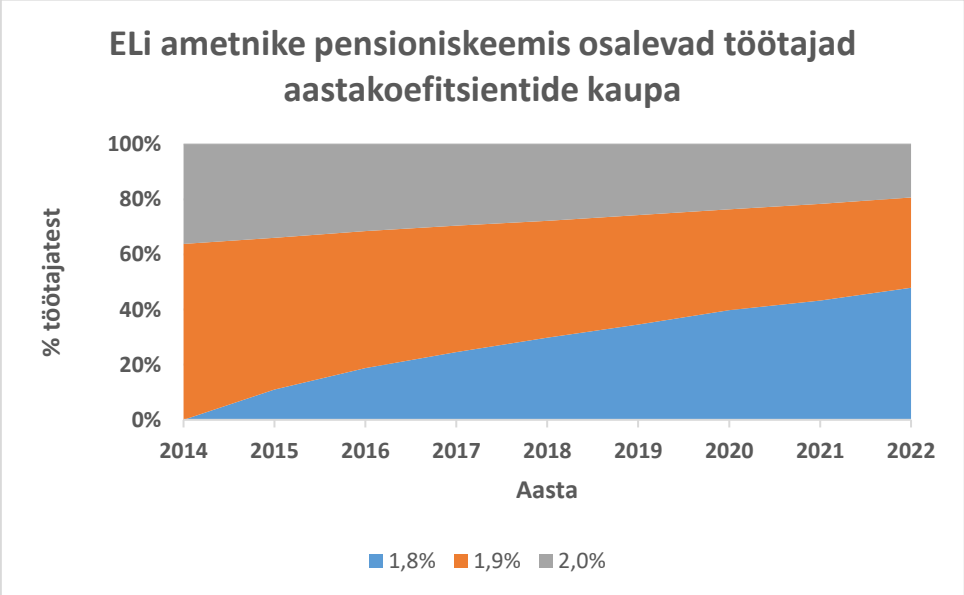

8. lisa. Erinevate töötajarühmade pensioniõiguslike aastate arv

Aasta-koefitsient	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1,8 %	0	19 476	39 805	57 077	81 336	107 914	139 360	161 680	198 108
1,9 %	209 337	221 645	238 790	253 246	300 615	320 554	326 371	343 688	354 837
2,0 %	464 097	453 572	440 828	436 240	433 162	424 344	403 373	387 626	365 418
Kokku	**673 435**	**694 693**	**719 423**	**746 564**	**815 113**	**852 812**	**869 105**	**892 995**	**918 363**

9. lisa. Erinevate töötajarühmade pensioniõiguslike aastate osakaal

Aasta-koefitsient	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1,8 %	0,00 %	2,8 %	5,5 %	7,7 %	10,0 %	12,7 %	16,0 %	18,1 %	21,6 %
1,9 %	31,1 %	31,9 %	33,2 %	34,0 %	36,9 %	37,6 %	37,6 %	38,5 %	38,6 %
2,0 %	68,9 %	65,3 %	61,3 %	58,4 %	53,1 %	49,8 %	46,4 %	43,4 %	39,8 %

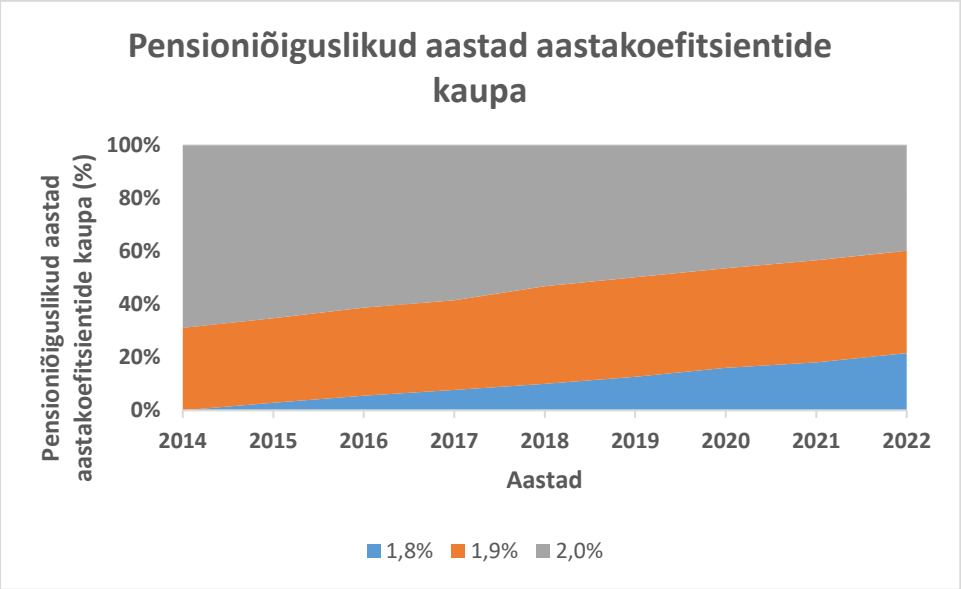

10. lisa. Pensionäride arv töölevõtmisrühma kohta (enne 2004. aastat, pärast 2004. aastat ja pärast 2014. aastat)

Töölevõtmise kuupäev	Pensionäride arv	Pensionäride osakaal
Kuni 30.4.2004	18 291	89,6 %
Alates 1.5.2004	1 883	9,2 %
Alates 1.1.2014	236	1,2 %

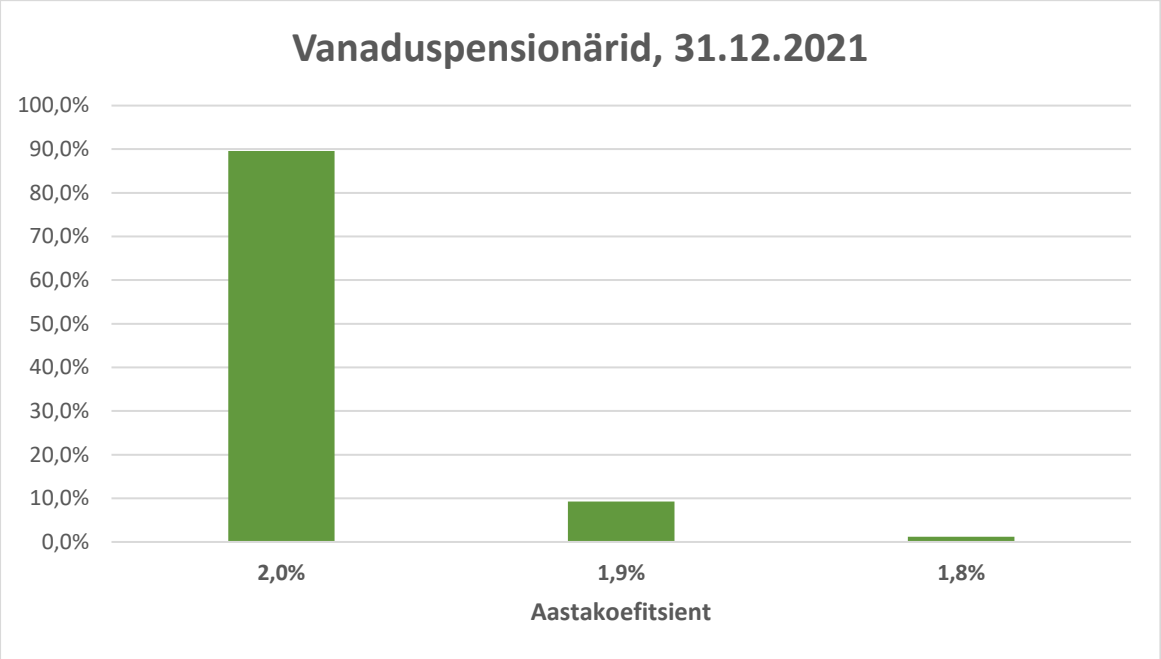

11. lisa. Laekumised töötajate pensionimaksetest

Aasta	Laekumised töötajate pensionimaksetest (miljonites eurodes)
2014	348,7
2015	425,6
2016	441,8
2017	449,2
2018	473,6
2019	485,7
2020	504,4
2021	535,2
2022	553,4
Kokku	**4 217,6**

12. lisa. Pensioniõiguste ülekandmisest tulenevad sissemaksed

Aasta	Pensioniõiguste ülekandmisest tulenevad sissemaksed (miljonites eurodes)
2014	109,4
2015	108,6
2016	139,5
2017	127,6
2018	107,3

2019	89,1
2020	82,3
2021	89,8
2022	95,5
Kokku	**949,1**

13. lisa. Detsentraliseeritud asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide sissemaksed

Aasta	**Detsentraliseeritud asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide sissemaksed (miljonites eurodes)**
2014	17,6
2015	22,5
2016	40,3
2017	42,4
2018	52,6
2019	50,6
2020	52,1
2021	56,4
2022	58,2
Kokku	**392,7**

14. lisa. Pensionikulud kokku

Aasta	**Pensionikulud (miljonites eurodes)**
2014	1 485,1
2015	1 541,2
2016	1 660,5
2017	1 774,5
2018	1 854,6
2019	1 964,5
2020	2 064,4
2021	2 173,2
2022	2 398,1
Keskmine kasv	**+6,2 %**

15. lisa. Pensioni paranduskoefitsientidest tulenevad pensionikulud

Aasta	**Pensionikulude osa, mis vastab paranduskoefitsientidele (miljonites eurodes)**
2014	39,3
2015	37,8

2016	42,5
2017	45,4
2018	47,2
2019	48,4
2020	50,7
2021	56,6
2022	57,6
Kokku	**425,7**

16. lisa. Pensionikohustis, võttes arvesse pensionide hindamise kindlustusmatemaatilisi eeldusi 31. detsembri 2021. aasta seisuga

Pensioni sissemaksete määra eeldus	**ELi ametnike pensioniskeemiga seotud kohustis (miljonites eurodes)**	**Mõju (miljonites eurodes)**	**Mõju**
Kohustise kindlustusmatemaatilised eeldused	126 068		
Hinnangu kindlustusmatemaatilised eeldused	62 613	–63 455	–50,3 %

17. lisa. Pensioni sissemaksete määra ajakohastamine ELi liikmesriikides[37]

Pensioni sissemaksete määrade ajakohastamise tingimused	**Liikmesriigid**
Ajakohastatakse korrapäraselt kindlustusmatemaatiliste arvutuste alusel	NL, EL
Ajakohastatakse aeg-ajalt kindlustusmatemaatiliste arvutuste alusel	AT, BE, HU, LU, PT, SI
Ajakohastatakse korrapäraselt poliitiliste otsuste alusel	FI, PL
Ajakohastatakse aeg-ajalt poliitiliste otsuste alusel	BG, FR, HR, IE, LT, LV, MT, RO, SE
Ei ajakohastata	CY, CZ, DE, ES, EE, DK, IT, SK

[37] Tabeli andmed on esitanud liikmesriikide esindajad artikli 83 töörühmas.

18. lisa. Liikmesriikides kohaldatavad pensioni sissemaksete määrad, 2021[38]

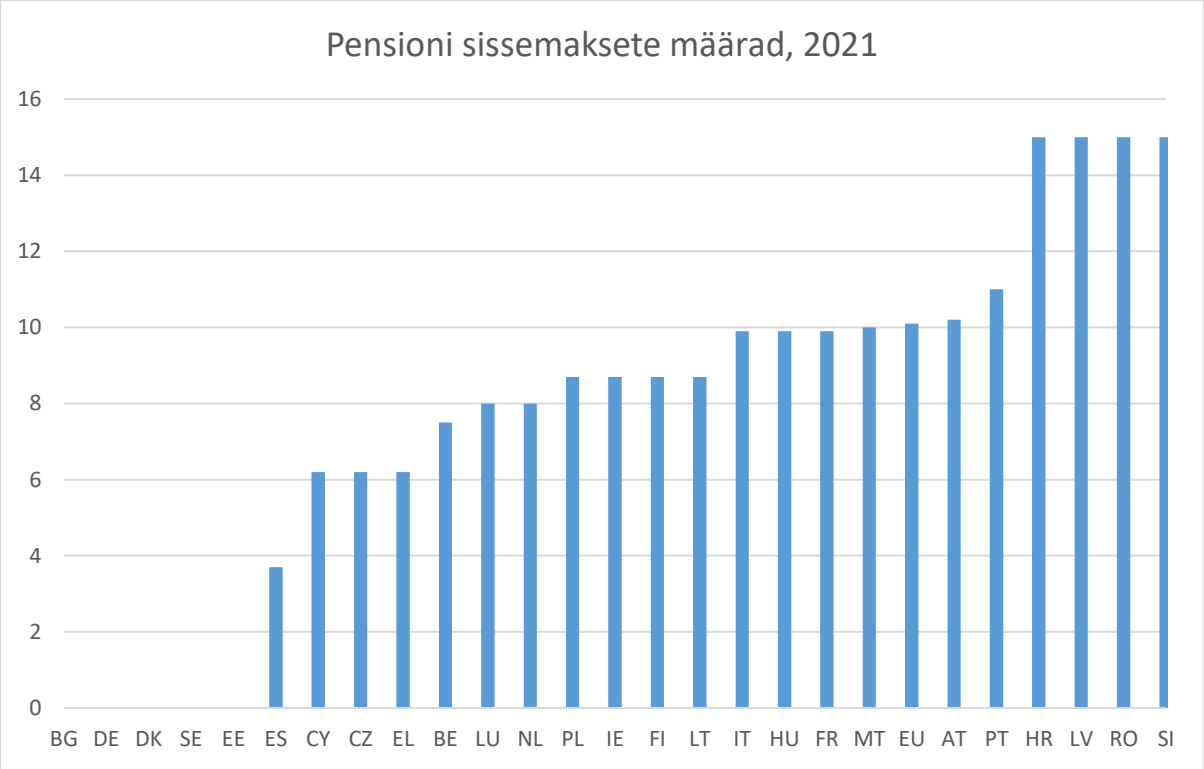

19. lisa. Ametnike suhtes kohaldatav tavapärane pensioniiga, 2021[39]

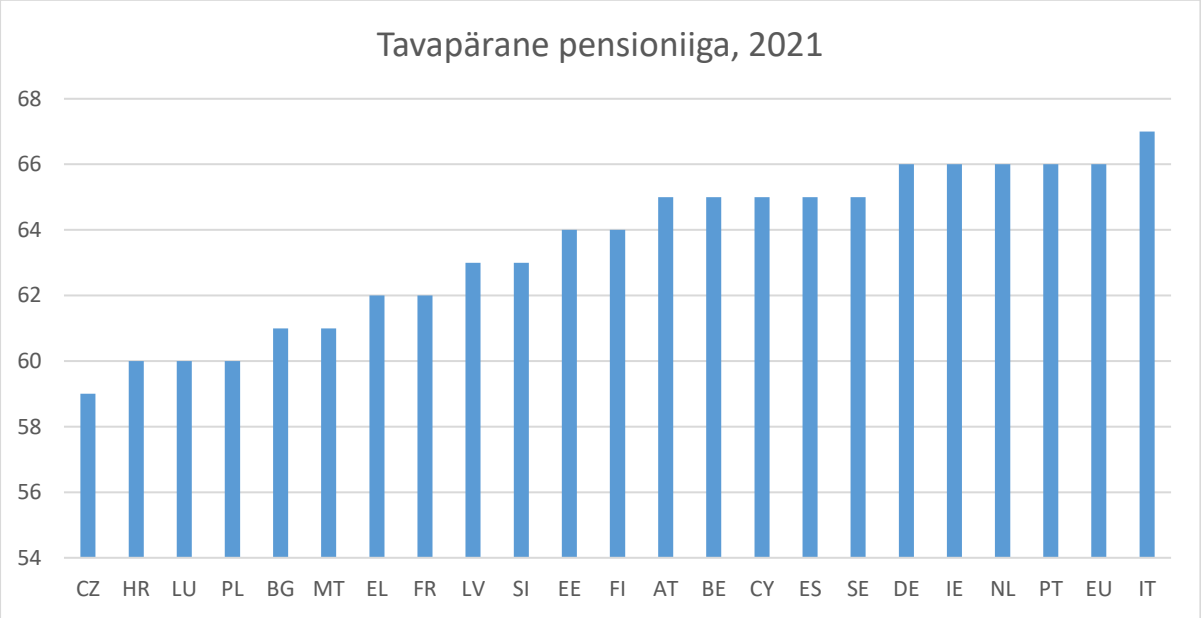

[38] 18. lisa tabelid põhinevad andmetel, mille liikmesriigid on esitanud riikide teabelehtedena komisjoni 2021. aasta aruande jaoks, mis käsitleb rahvastiku vananemist (2021. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta: majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi koostatud majandus- ja eelarveprognoosid ELi liikmesriikidele (2019–2070). Lisaks esitavad ELi liikmesriigid igal aastal Eurostatile andmed oma pensioni sissemaksete määra kohta: kuna neid andmeid kogutakse väärtuste vahemikena, esitatakse tabelis vajaduse korral vahemiku mediaanväärtus.

[39] Tabeli andmed on esitanud liikmesriikide esindajad artikli 83 töörühmas.

20. lisa. Pensioniea ajakohastamine, võttes arvesse oodatavat eluiga[40]

Pensioniea ja oodatava eluea vaheline seos	Liikmesriigid
Seos puudub	AT, BG, DE, EE, ES, HU, LU, RO, SE
Nõrk seos: ajakohastatakse aeg-ajalt	BE, CZ, FR, HR, IE, LT, LV, MT, PL, SI
Tugev seos: ajakohastatakse korrapäraselt	CY, DK, EL, FI, IT, NL, PT, SK, EL

21. lisa. Pensionäride omandatud keskmiste pensioniõiguste muutumine

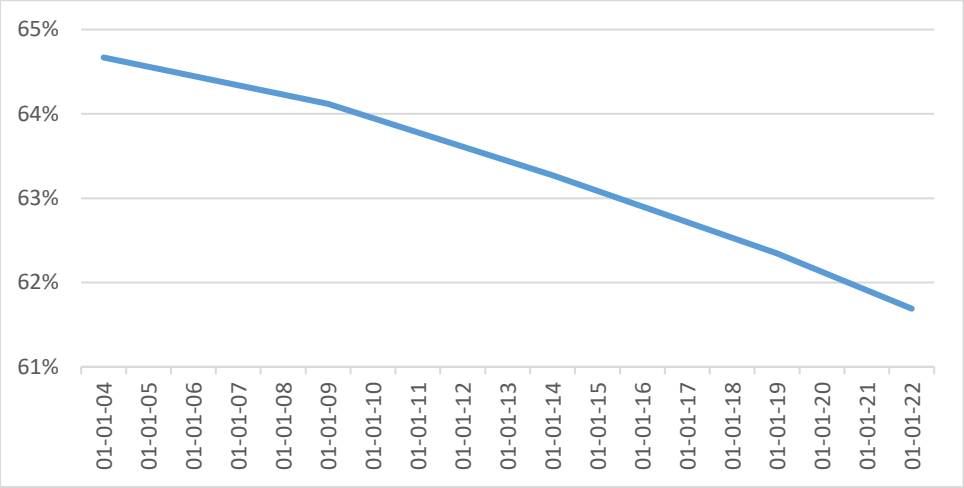

22. lisa. Pensionikulude kokkuhoid, mis tuleneb palgaastmestikku mõjutavatest 2014. aasta meetmetest

Aasta	Kokkuhoid, mis tuleneb personalieeskirjade 2014. aasta reformi meetmetest, mis mõjutavad palgaastmestikku (miljonites eurodes)
2011	24,9
2012	34,2
2013	59,6
2014	95,1
2015	116,6
2016	129,2
2017	141,4
2018	150,1
2019	162,0
2020	172,5
2021	184,0
2022	214,7
Kokku	**1 484,4**

[40] Tabeli andmed on esitanud liikmesriikide esindajad artikli 83 töörühmas.